

Юрчак Э.В.

Киевский национальный торгово-экономический университет

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ РАЗВИТИЯ КОНЦЕПЦИЙ БРЕНДА И БРЕНДИНГА В РЕСТОРАННОМ ХОЗЯЙСТВЕ

Аннотация

Обобщены современные концептуальные подходы зарубежных и отечественных исследователей к определению сущности феномена «бренд» и методологии управления им («брендинга») с учетом специфики отрасли ресторанного хозяйства: а) бренд с позиции производителя товара/услуги – как обещание уникальной функциональности и полезности товара/услуги, рациональной (количественной) и эмоциональной (качественной); б) бренд с позиции потребителя – как комплекс впечатлений, которые остаются у покупателя после приобретения и использования товара и являются основой для последующей приверженности и лояльности потребителя к брендированному товару/услуге; в) бренд как результат профессионального нейролингвистического программирования сознания потребителя – появления навязанных рефлексов прива-занности и углубленности в брендированные товары/услуги, внутренняя убежденность в общественно-одобряемом смысле жизненного существования в обществе потребления.

Ключевые слова: бренд, брендинг, бренд-менеджмент, идентичность бренда, имидж бренда, марочный капитал бренда, модель бренда, сила бренда, идентификаторы бренда, ассоциации бренда, проникновение бренда, лояльность к бренду, атрибуты бренда, ценности бренда, позиционирование бренда.

Yurchak E.V.

Kiev National University of Trade and Economics

CURRENT STATUS OF CONCEPTS BRAND AND BRENDING IN THE RESTAURANT BUSINESS

Summary

Generalized modern conceptual approaches of domestic and foreign researchers to determine the nature of the phenomenon of «brand» and the methodology of them («branding») with industry insights restaurants: a) position from the brand manufacturer of the goods/services – like the promise of a unique functionality and usefulness of the product/service, rational (quantitative) and emotional (quality); b) from the standpoint of the consumer brand – as a set of experiences that are the buyer after the purchase and use of goods – is the basis for the subsequent attachment and loyalty to branded goods/services; c) as a result the professional brand of neurolinguistic programming the minds of consumers – the emergence of commitment imposed reflexes in branded products/ services, internal belief in social sense of life existence in society of consumption.

Keywords: brand, branding, brand management, brand identity, brand image, brand equity brand, model brand, brand strength, brand identifiers, brand association, brand penetration, brand loyalty, brand attributes, brand values, brand positioning.

УДК 338.246:658.7(477)

СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Яцюта О.С.

Державне підприємство міжнародних експрес-перевезень «Юкрейнієн парсел сервіс»

Досліджено сучасний стан ринку логістичних послуг в Україні, проаналізовано аспекти державного підходу до проблем логістики. Визначено необхідність в чіткому відображенні логістичної діяльності в законодавчій практиці. Здійснено порівняння законодавчої бази в області логістики в Україні та розвинених країнах. Запропоновано вдосконалення нормативно-правової бази в сфері регулювання логістики. Здійснено аналіз діяльності національних та міжнародних логістичних об'єднань. Наведено переваги державного регулювання ринку логістичних послуг для національної економіки.

Ключові слова: логістика, нормативно-правова база, державне регулювання, ринок логістичних послуг, міжнародні логістичні об'єднання.

Постановка проблеми. Однією з основних тенденцій глобалізації економіки є стабільне зростання частини сфери послуг у ВВП. Для багатьох країн характерні тенденції збільшення обсягів виробництва послуг, зростання доходів від сервісної діяльності, зростання зайнятості в цій сфері, загострення конкуренції, збільшення експорту та імпорту послуг.

Великий вплив на динамічний розвиток міжнародної торгівлі послугами робить високий рівень розвитку сучасних інформаційних технологій, широке використання яких полегшує надання різних видів послуг навіть, для тих споживачів, які знаходяться на далекій відстані від виробника. Сучасний міжнародний ринок послуг характеризується зростаючою мірою мобільності як виробників, так і спо-

живачів послуг за рахунок зниження транспортних витрат; підвищенням долі послуг, що робляться дистанційно (без безпосереднього особистого контакту виробника і споживача послуг) за рахунок можливостей що надаються за допомогою застосування нових форм і засобів супутникового зв'язку; збільшенням попиту на послуги, що раніше мали товарну форму.

Ці зміни, разом із зростаючим товарообігом між країнами, визначають підвищення ролі логістичних послуг на сучасному світовому ринку. Тому останнім часом зростання об'ємів послуг логістики, характерний для розвинених країн, став спостерігатися вже практично в усіх країнах, залучених у світову торгівлю товарами і послугами. Більше того логістика стала так званим катализатором глобалізації. Зазначені тенденції розвитку світового ринку обумовлюють зростання необхідності дослідження сучасного стану та чинників розвитку логістики, а також оцінки державного регулювання ринку логістичних послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням розвитку логістичних послуг в Україні і світі присвячені роботи таких вчених та фахівців як С. Мінакова [8], М. Окландер [3], О. Дороховський [5], І. Токмакова [9], Н. Чернописька, Т. Сирийчик, О. Гаджинський, Г. Руденко та інші. Разом з тим проблемам у сфері нормативно-правового регулювання ринку логістичних послуг не відводиться достатня увага в наукових доробках.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми питання державного підходу до проблем логістичної діяльності, потреба у відповідній нормативно-правовій базі в галузі логістики потребує подальшого обґрунтування та дослідження.

Метою статті є аналіз державного регулювання ринку логістичних послуг та перспектив розвитку в Україні та визначення напрямів його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Розвиток ринку логістичних послуг залежить від стану та характеру змін в національній економіці як на внутрішньому, так і на зовнішньому рівнях. До таких умов можна віднести глобалізацію економіки, її конкурентоздатність, зростання обсягу операцій, питання екології та безпеки транспорту.

З погляду світового досвіду й сучасних тенденцій розвитку глобального ринку логістичних послуг, Україна перебуває на етапі становлення транспортно-логістичної системи, її інтеграції до європейської та світової систем, збільшення кількості національних та міжнародних учасників ринку, впровадження нових форм логістичної діяльності.

Для успішної діяльності вітчизняних та зарубіжних учасників ринку великого значення набуває державна підтримка логістичної діяльності. Державне регулювання має на меті захист економічних інтересів України, подальше становлення, розвиток та формування ринку логістичних послуг. Головні аспекти регулювання ринку логістичних послуг пов'язані з загальною програмою модернізації українського транспортного сектору, яке проводиться державою у рамках співпраці з Європейським союзом.

Так, при підтримці ЄС, 20 жовтня 2010 року Кабінетом міністрів України було ухвалено «Транспортну стратегію України на період до 2020 року» (далі – Стратегія), спрямовану на підтримку національного та ефективного функціонування

транспортної галузі задля створення умов соціально-економічного розвитку країни, покращення конкурентоздатності економіки та безпеки транспорту.

Транспортна стратегія охоплює всі проблеми, пов'язані з транспортом, у тому числі екологічні, питання перетину кордонів, безпеки тощо. Вона спрямована на полегшення інтеграції внутрішньої транспортної системи у європейську та міжнародну транспортні системи та на максимізацію транзитного потенціалу України [1].

Так, зокрема, про розвиток логістики йдеться в пункті 6.2.3 розділу «Забезпечення конкурентоспроможності та якості транспортних послуг для економіки». Згідно Стратегії, розвиток транспортно-складської та інформаційної інфраструктури, впровадження концепцій і технологій управління ланцюгами поставок та інтеграція транспортних і виробничих процесів потребує в пріоритеті вдосконалення бази нормативно-правового регулювання, спрямованого на забезпечення рівно сприятливих умов між учасниками транспортно-логістичного ринку, функціонування логістичних центрів, використання електронних документів у сфері вантажного транспорту; підвищення кадрового потенціалу у сфері логістики, впровадження ефективної системи сертифікації логістів.

Необхідно зазначити, що проблема нормативно-правового регулювання логістичної діяльності в Україні полягає в тому, що в національному законодавстві чітко не прописані норми та правила логістичної діяльності, а також регламент розвитку її інфраструктури. Зокрема в Україні нормативно-правові акти, спрямовані на організацію транспортно-логістичної діяльності, мають, Цивільний кодекс України, Закони України: «Про транспорт», «Про дорожній рух», «Про підприємництво», «Про захист прав споживачів», «Про підприємства в Україні», а також низка законодавчих документів, які поширюють норми на деякі функції логістичної діяльності, зокрема транспортно-експедиційної діяльності, брокерських, митних процедур тощо. Проте зазначені законодавчі акти не охоплюють всього поля цієї діяльності, що не дозволяє розробити системні підходи до її реалізації. Адже логістика, як частина економічної науки з організації раціонального процесу руху товарів і послуг, вимагає наявності правового базису, що забезпечує їх оптимальну взаємодію.

Сьогодні взаємовідносини норм міжнародного та національного права оснований на двох процесах. Пер-

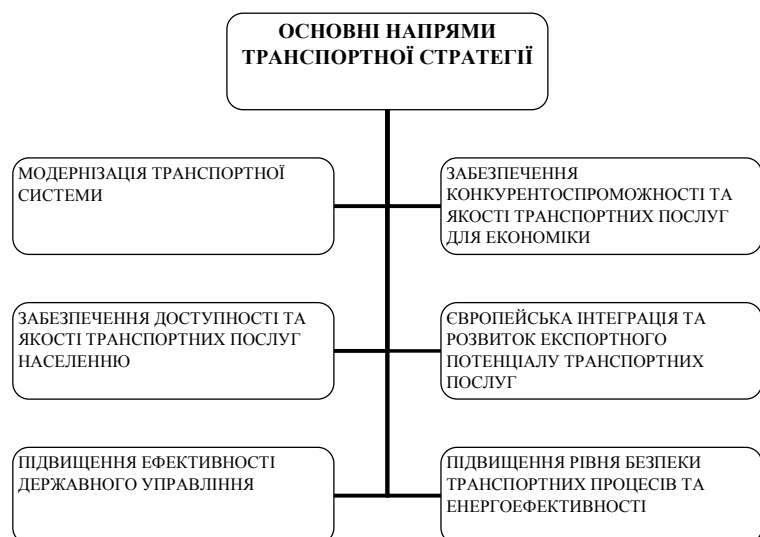

Рис. 1. Основні напрями Транспортної Стратегії України на період до 2020 року (розроблено автором за даними [1])

ший ставить метою зближення та уніфікацію цих норм для полегшення практичної діяльності. Другий процес в кожній країні носить яскраво виражений характер – формуються норми законодавства, що дають переваги перевізникам своєї країни, zatrudняють доступ на внутрішній ринок нерезидентів.

У рамках дослідження даного аспекту варто проаналізувати нормативно-правове забезпечення країн, які посідають панівні позиції в сфері логістичної діяльності.

Торговельний кодекс Німеччини (Handelsgesetzbuch) практично на 80% присвячено логістичним взаємовідносинам, керуванню ланцюгами поставок та пов'язаним з ними процедурам. В законі чітко прописані питання взаємовідносин держави та приватних осіб. Дані нормативні документи є обов'язковими до виконання не тільки державними структурами Німеччини та незалежними інститутами, але також є прототипом нового Закону про імпорт Європейського союзу (ICS) [7].

Закон про логістику у Великобританії (EM's) структуровано за розділами: логістика й аутсорсинг; закупівлі, тендери й консигнація; діяльність 3PL-транспорт, діяльність 3PL на складах; угода по портах; інтегровані мультимодальні й міжнародні контракти; IT-технології; співробітництво по 4PL-логістиці; співробітники й персонал; дотримання торговельних і конституційних прав, дотримання закону про конкуренцію. При розробці даного закону брали участь провідні спеціалісти з області транспортування, логістики, керування ланцюгами поставок, включаючи фахівців з таких асоціацій CILT, ELUPEG і Британська транспортна асоціація [7].

У канадському законі «GlobalLogistics&SupplyChain», та Федеральному кодексі США (особливо розділ 49 «Транспорт») чітко визначені поняття «логіст», «логістична діяльність», «логістичний оператор» та застосування цих понять при веденні бізнесу, отриманні освіти, створення різних логістичних програм. В даних законах також вказана структура державного керування логістичної діяльності в країнах [7].

Аналізуючи закони, які регулюють логістичну діяльність в розвинених країнах, можна зробити висновок про те, що в національному законодавстві з питань логістики мають бути визначені механізми державного регулювання, управління і контролю в області логістичної діяльності. У законодавстві також мають бути визначені суб'єкти, правові і організаційні основи здійснення логістичної діяльності, права і обов'язки клієнта та суб'єкта господарювання, договірні обов'язки при наданні послуг.

У більшості розвинених країн багато років діють національні та міжнародні спеціалізовані товариства та асоціації, діяльність яких об'єднує наукові організації та промислові центри, спрямовані на розвиток логістичної діяльності шляхом визначення наукових і практичних підходів до стратегій логістики, генерацією ідей та обміном досвідом, та як правило, працюють у взаємозв'язку з державними органами. Такі об'єднання мають свої дослідницькі центри з добре поставленою методикою аналізу ситуації в промисловості, консультативні відділи, банки інформації, навчальні центри.

Однією з найвпливовіших міжнародних організацій в сфері логістики є Європейська логістична асоціація (European Logistics Association – ELA, 1984 р., Швейцарія) яка координує дослідження і розробки в галузі логістики та об'єднує 36 національних асоціацій логістики низки європейських країн, в тому числі України. Основними завданнями ELA є проведення логістичних досліджень та їх координація; розробка

програм підготовки та підвищення кваліфікації фахівців у галузі логістики; підготовка рекомендацій з проблем логістики для Європейської комісії та національних урядів; розробка і ведення багатомовного термінологічного словника з логістики. Також ELA проводить міжнародні конференції з логістики, займається розробкою та публікує аналітичні огляди з проблем логістичних витрат в європейських країнах, постачання, збуту, утилізації відходів та ін. ELA видає щомісячний журнал «Logistics Europe», також при асоціації діє Європейська атестаційна рада з логістики, яка присвоює кваліфікації фахівцям в області логістики [14].

Окрім європейської ELA, помітними міжнародними організаціями в області логістики також є Рада професіоналів в області керування ланцюгами поставок (The Council of Supply chain Management Professionals, США), Рада по ланцюгах поставок (The Supply-chain council, Англія), Європейський сертифікаційний комітет з логістики (ECBL), Рада логістичного менеджменту США (CLM), Всесвітнє Товариство інженерів-логістів (The International Society of Logistics (SOLE), США) [7].

Національні асоціації також керують навчальні заклади з підготовки спеціалістів з логістики та видають спеціалізовані книги та періодичну літературу. Найбільш авторитетними виданнями в області логістики вважаються журнали: «Logistics» (Великобританія), «Logistiques Magazine» (Франція), «Logistik Spertrum» (Німеччина), «Production and Inventory Management» (США) та ін. [2, с. 266].

Українська логістична асоціація (УЛА) була заснована у 2005 р. та об'єднує підприємства, навчальні заклади та фахівців (викладачів, тренерів, консультантів та логістичних менеджерів), з метою координації дій усіх, хто активно займається теорією і практикою логістики. УЛА є асоційованим членом Європейської логістичної асоціації (рішенням Генеральної асамблеї Європейської логістичної асоціації від 19 травня 2008), що відкриває перспективи для співпраці на рівні професійних громадських об'єднань різних країн, можливість отримання нормативно-довідкової інформації та впровадження європейських стандартів у підготовці та підвищенні кваліфікації логістичного персоналу, проте наразі асоціація охоплює відносно невелику кількість підприємств-учасників ринку логістичних послуг, її діяльність не має належного відображення серед всіх учасників ринку, що не дає змогу в повній мірі говорити про УЛА як про національну логістичну асоціацію, на зразок міжнародних аналогів.

Діяльність саме національної логістичної асоціації, за прикладом європейської, має на меті підготовку рекомендацій з ключових проблем логістики, та для національних урядів таких як вдосконалення нормативно-правової бази в сфері логістики. М. А. Окландер окреслює основну мету національної асоціації логістики в Україні у підготовці висококваліфікованих спеціалістів, спроможних застосовувати методи логістики як у наукових організаціях так і підприємствах, що сприятиме розвитку національного ринку логістичних послуг. З цією метою основними завданнями національної асоціації логістики мають бути розвиток міжнародних контактів в галузі логістики, переклад та видання зарубіжної літератури з логістики; організація лекцій, семінарів, виставок, конференцій з метою пропаганди знань, обміну досвідом, надання методичної допомоги у сфері логістики; сприяння підвищенню професійного рівня спеціалістів з проблем логістики; здійснення наукових досліджень логістичної спрямованості [3, с. 164].

Наразі серед учасників ринку логістичних послуг України більш помітною є діяльність неприбуткових асоціацій та об'єднань, діяльність яких направлена на розвиток транспортної та логістичної діяльності, та мають навчальні центри з підготовки фахівців, видають спеціалізовані журнали.

Так, зокрема, Асоціація Міжнародних Автомобільних перевізників України (АСМАП України) створена наприкінці 1991 року, яка сприяє розвитку перевезення вантажів та пасажирів автомобільним транспортом, в тому числі у міжнародному сполученні. При Асоціації Міжнародних Автомобільних перевізників України діє Навчально-консультаційний центр (НКЦ), який має відповідний сертифікат та акредитований при Академії МСАТ (IRU Женева) та проводить навчання водіїв, керівників та менеджерів підприємств, які здійснюють міжнародні перевезення вантажів та пасажирів. Після курсу навчання видаються відповідні документи європейського зразка [10].

Всеукраїнська асоціація автомобільних перевізників (ВГО «ВААП») також є організацією, яка об'єднує учасників, що працюють у галузі автомобільного транспорту, для захисту своїх, координації спільних дій, направлених на розвиток транспортної галузі України. Асоціація має офіційне видання, журнал – «Укравотранс» [11].

Європейська спілка транспортників України (АССТУ) була започаткована західноукраїнськими транспортними компаніями з метою сприяння інтеграції національної транспортної системи в міжнародний транспортний ринок, гармонізації національного законодавства з європейським, забезпеченню вільного транзиту вантажів, ефективному функціонуванню національної мережі міжнародних транспортних коридорів відповідно до світових стандартів [12].

При підтримці державних органів влади, консолідація роботи логістичних об'єднань може суттєво сприяти розвитку ринку логістичних послуг в Україні, оскільки вони є реальними учасниками ринку і можуть вказати на існуючі проблеми, які стримують розвиток ринку, запропонувати підходи до вдосконалення законодавства в області логістики, розробки програм для підготовки фахівців в сфері логістики за та гармонізації інтересів держави з інтересами всіх учасників ринку.

Висновки і пропозиції. Розвиток й формування ринку логістичних послуг в Україні в умовах гострої конкуренції з боку міжнародних транспортно-логістичних компаній потребує посиленої державної уваги та підтримки. Регулювання та підтримка логістичної діяльності з боку державних органів влади має ряд переваг для національної економіки, оскільки сприяє підвищенню конкурентоспроможності економіки за рахунок створення сучасно логістичної системи, яка забезпечує комплексну логістику постачання центрів виробництва, оптимізацію складських запасів і вивільнення фінансових ресурсів.

Розвиток глобальної логістичної системи, спроможної забезпечити ефективне просування товарів від центрів виробництва до центрів споживання, сприятиме зниженню рівня і інфляції за рахунок зменшення логістичних витрат, зниженню частки сукупних витрат на просування товарів і вантажів, підвищенню інвестиційної привабливості проектів по розташуванню виробництв на території України. Таким чином, державне регулювання ринку логістичних послуг в Україні потребує відповідної законодавчої діяльності, розробки сучасної нормативно-правової бази в сфері логістичної діяльності, підвищення ролі недержавних організацій в управлінні та прийнятті рішень щодо умов діяльності ринку.

Список літератури:

1. Про схвалення Транспортної стратегії України на період до 2020 року [Електронний ресурс]: Розпорядження [Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2010 р. № 2174-р]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2174-2010-p>
2. Кислий В. М. Логістика: Теорія та практика / Кислий В. М., Біловодська О. А., Олєфіренко О. М., Смоляник О. М. // Навч. посіб. – Центр учбової літератури. – К. – 2010. – 360 с.
3. Окландер М. А. Логістична система підприємства: Монографія. – О.: «Астропринт», 2004. – 312 с
4. Глушенко Т. М. Аналіз розвитку логістичних послуг на сучасному світовому ринку / Т. М. Глушенко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – № 6. – С. 169-170
5. Дороховський О. М. Необхідність у транспортно-логістичній системі України / О. М. Дороховський // Бізнес Інформ. – 2012. – № 10. – С. 136-139.
6. Дорошкевич Д. В. Міжнародні логістичні системи в умовах глобалізації / Д. В. Дорошкевич // Ефективна економіка. – 2013. – № 2. – С. 44-50
7. Канунникова Н. П. Логистическая деятельность в правовом поле. [Електронний ресурс] / Н. П. Канунникова // Транспортный вестник. – 2011. – № 47. Режим доступу: <http://www.transport-gazeta.by/index.php/article/1797/number/47/24-11-2011/logisticheskaya-deyatelnost-v-pravovom-pole>
8. Мінакова С. М. Обґрунтування концептуальних засад розвитку ринку логістичних транспортних систем в умовах глобалізації / С. М. Мінакова // Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. – 2014. – № 2. – С. 844-847.
9. Токмакова І. В. Перспективи розвитку транспортно-логістичного бізнесу в Україні / І. В. Токмакова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. – № 34. – С. 228-230.
10. Асоціація міжнародних автомобільних перевізників – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.asmap.org.ua/>
11. Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська асоціація автомобільних перевізників» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vaap.org.ua/>
12. Європейська спілка транспортників України» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.estu.com.ua/index.html>
13. Українська логістична асоціація – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ula-online.org/>
14. European Logistics Association – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.elalog.eu/>

Яцюта А.С.

Государственное предприятие международных экспресс-перевозок
«Юкрейниан парсел сервис»

СТАНОВЛЕНИЕ СИСТЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ РЫНКА ЛОГИСТИЧЕСКИХ УСЛУГ В УКРАИНЕ

Аннотация

Исследовано современное состояние рынка логистических услуг в Украине, проанализированы аспекты государственного подхода к проблемам логистики. Определена необходимость в четком отображении логистической деятельности в законодательной практике. Осуществлено сравнение законодательной базы в области логистики в Украине и развитых странах. Предложено совершенствование нормативно-правовой базы в сфере регулирования логистики. Осуществлен анализ деятельности национальных и международных логистических объединений. Указаны преимущества государственного регулирования рынка логистических услуг для национальной экономики.

Ключевые слова: логистика, нормативно-правовая база, государственное регулирование, рынок логистических услуг, международные логистические объединения.

Yatsuta O.S.

Customer Service Representative Ukrainian Parcel Service

FORMATION OF THE STATE REGULATION SYSTEM OF LOGISTIC SERVICES MARKET IN UKRAINE

Summary

The current state of logistic services market was studied in article, aspects of government approach to logistics problems was analyzed. The need for a clear projection of logistic activities in the legal practice was determined. The comparison of Ukrainian and international logistics legal framework was Actualized. Improving of legal framework in logistics regulation was proposed. Activities of nationals and internationals logistics associations was analyzed. The benefits of logistic services market state regulation was indicated.

Keywords: logistic, legal framework, state regulation, logistic services market, international logistic associations.